

CUMHURİYETÇİ SOL PARTİ

TASARIMI (PROGRAMI)

1)-CUMHURİYETÇİ SOL PARTİNİN TANIMI:

CUMHURİYETÇİ SOL PARTİ' nin ilkeleri ve amaçları bir bütün oluşturur.Türk Cumhuriyet devriminin sürdürülmesi ve geliştirilmesi hedefinde ; Kemalizmin,altıok ilkelerini temel alır.Bireye ve topluma dair,bakış ve yaklaşımı;yurttaş ve ulus-halk olarak değerlendirilir. Her yurttaş birey olarak,Türk ulusun bir bileşenidir.hak ve özgürlükler,birey ve yurttaşlık sıfatına dayanarak, gözetilir.yurttaşların,ortak üretim,tüketim,paylaşım ve yaşam alanlarında oluşturdukları toplumsal yoğunluk ve birliktelikler ,"Halk ve hakları "olarak görülür.

Cumhuriyetçi Sol Parti; Laik ,Devrimci,Ulusçu,Cumhuriyetçi,Devletçi,Halkçı ilkeleri olan ,

Bağımsızlık ,Özgürlük, Dayanışma ,Birlik, Barış ,Bütünlük, Katılım, Denetim, Çoğulcu, Ortakçı,Planlılık, ve Süreklilik esasına göre meclis yöntemiyle yürüten ,Kemalist Cumhuriyetçi ,sol bir partidir.

2)-CUMHURİYETÇİ SOL PARTİNİN TEMEL KAVRAMLARI:

A)-Vatan ; Cumhuriyetçi sol parti,vatanı''Türk ulusunun eski ve yüksek,tarihi ve topraklarının,derinliklerindeki eserleri ile,bugün üstünde yaşadığı,siyasal sınırlarla çevrilmiş,kutsal yurdudur.Vatan hiçbir bağ ve şart altında ayrılık kabul etmez bir bütündür''olarak görür.''

B)-Ulus ; ''dil, kültür ve ülkü birliği ile birbirine bağlı yurttaşlardan meydana gelen,siyasal ve sosyal bir bütündür.''

C)-Devlet(cumhuriyet) Kuramı;''Türkiye,ulusçu,halkçı,devletçi,layık ve devrimci bir cumhuriyettir.

Türk ulusunun yönetim şekli,(Kuvvet birdir) esasına dayalıdır.Egemenlik birdir.Bağısız şartsız ulusundur.Egemenlik hakkını,ulus adına Kamutay (Meclis) kullanır.Törütken (yasama) ve yürükten yetkiler,kamutay da toplanır.Kamutay (Meclis) törütken (Yasama) yetkisini doğrudan doğruya kendisi kullanır.Yürütüm yetkisi kendi arasından seçtiği Cumhur Başkanı ile onun orunlayacağı (yetkilendireceği) hükümete bırakır.''

3)-CUMHURİYETÇİ SOL PARTİNİN TEKİL YURTTAŞLIK ANLAYIŞI:

- 1- Cumhuriyetçi Sol Parti, doğumdan , ölüme her bireyi yurttaş olarak kabul eder.Her yurttaşı.Türk ulusunun bir bireyi olarak görür.Türk ulusunun her bireyini ,Türk ulusunun bir bileşeni kabul eder.Cumhuriyetçi Sol Parti iktidarında Her yurttaşın .iş ve sosyal güvenlik,emeklilik,adli güvenlik ve adil yargı haklarını güvenceye alır.
- 2- Cumhuriyetçi Sol Parti, kuruluş gerekçesi ve kuruluş varlığı olarak; Yurttaşların, beslenme, gıda, barınma , eğitim, meslek, çalışma, üretim ,aile ve yaşam sorunlarının çözüm odağı ,ulusal ve siyasal çatısı olarak görür.Cumhuriyetçi Sol Parti yurttaşların sorunlarına çözüm yolları için mücadele eder,iktidarında ise çözüm modellerini uygular.

- 3- Cumhuriyetçi Sol Parti ,Her yurttaşın,düşüncesini ifade etmesi,bilim,sanat,eğitim,kültürel ve toplumsal örgütlenmesinin ,Türk ulusu temelinde düşünce ve inanç özgürlüğünün, Türkçe yapılması ve yaşatılması, Türkiye'nin birlik ve bütünlüğü kapsamında ,her yurttaşın güvencesi olarak görür.
- 4- Cumhuriyetçi Sol Parti,Her yurttaşın,eşit koşullarda,eğitim alması,çalışma olanağına sahip olması,mesleki ve sendikal olarak örgütlenmesi,sosyal güvenceli ve iş sağlığı ve iş güvenliği koşullarında çalışabilmesini,dinlenme,eğlenme,eğitim spor,ibadet sanat, edebiyat ,sosyal etkinlik yapabilmesi,gönlünce yaşayabilmesinin gereklerini yerine getirmekle yükümlü kılar.
- 5- Cumhuriyetçi Sol Parti, Her yurttaşın barınma,ulaşım,kentsel paydaşlık,hizmetlerine olabildiğince ücretsiz ve devlet destekli elde etmesini sağlamakla yükümlü atfeder.
- 6- Cumhuriyetçi Sol Parti, Her hasta,yaşlı ve engelli vatandaşlarına,tedavi,ilaç,medikal,barınma,ulaşım,kamusal hizmet ve ürünler bazında destek ve katkı vermekle yükümlü görür.

4)- CUMHURİYETÇİ SOL PARTİNİN TOPLUMSAL SORUNLARA ÇÖZÜMLERİ:

- 1- Her yurttaşın, kadın –erkek fark etmeksizin,18 yaşından itibaren, yurttaşlık aylığı ve işsizlik ödeneği alması yasal ve zorunlu olması sağlanacaktır.
- 2- Zorunlu eğitim, kesintisiz ve ücretsiz 12 yıl devlet güvencesinde olacaktır.Meslek, Sanat , Bilim ve Kültür liseleri oluşturularak,felsefe,kişisel gelişim, hak ve özgürlükler,Türk ulus ve devlet bilinci , Türk güneş uygarlığı, Toplumsal örgütlenme,yurttaşlık bilinci,yeniden kazanım ve tutumluluk bilinci,Teoloji ve Antropoloji dersleri zorunlu eğitim kapsamında olacaktır.Köy Enstitüleri ve Kent Akademileri kurulacaktır
- 3- Eğitim dili Türkçe olacaktır. Lise ve Üniversiteler 'de ,teorik eğitim ve pratik uygulama yarı zamanlı kamusal,tarımsal,turizmsel,yapısal,kurumsal ve sanayi odaklı,okul,üretim,uygulama birlikte ,öğrenim ve üretim koordineli olacaktır. Stajer sömürüsü ve hak ihlallerine fırsat verilmeyecek, önlemler alınacaktır.
- 4- Okul, Kışla, Hastane, Belediye, Adliye, Cezaevi gibi kamu hizmetlerinde,cinsi,siyasi,dini,etnik, ayrımcılık ,öteleyicilik ve tahakküme sebep olacak, kılık,kıyafet,araç,gereç ve hizmet sunumunda,nefret ve şiddet durum ve davranışlarına fırsat verilmeyecek ,önlemler alınacaktır.

- 5- Köy statüsü yeniden tanımlanarak, "Köykent" modeli uygulanacaktır. Köy ,mahalle meclisleri ve kent konseyleri (meclisleri), muhtarlık,kaymakamlık ve valilik ile birlikte belediyelerde halk katılımı olarak yasallaştırılacaktır.
- 6- İlçe ve İl belediyelerine, Cumhuriyet Kent modeli ve Halk Belediyeciliği temelinde, yeniden kazanım tesisleri, yenilenebilir enerji,(Güneş,Rüzgar,Biogaz,geri dönüşüm,hidrojen,elektro manyetik, devir daim) ekolojik yaşam alanları, organik üretim ve dağıtım,sitemleri kurulumu,
- 7- Sosyal hizmetler olarak, yaşlı yaşam evleri,Kreş ve kulüpleri,engelli destek merkezleri, kronik hasta destek ve danışma kuruluşları ve kültür merkezleri yapılacaktır.
- 8- Toplumun temeli, ulusun yapısal molekülleri olan aile, teşvik ,destek ve korunması her şeyin temeli olarak gözetilecektir.evlenmeden önce,ev ekonomisi,çocuk gelişimi,evlilik terapisi,aile dizimi,cinsel sağlık,ortak yaşam,birlikte paylaşım gibi alanlarda eğitim verilerek,eğitim sonunda,kronik ve genetik hastalık testleri ve evlilik ödeneği ,barınma , çeyiz desteği ve doğum desteği verilecektir.
- 9- Esnafın,Çiftçilerin,Emeklilerin ve Gençlerin Sendikalaşması sağlanacak,Çalışan işçi ve memur sendikaları,işkollarına ve işyerlerine göre düzenlenerek,toplumsal barışın güvencesi, çalışanlar ve üretkenler lehine düzenlenecektir.
- 10-Çiftçilere üretim kooperatifleri ve ürün birlikleri örgütlüğü teşvik ve destek verilerek,tarım arazilerinin yapılaşmaya ve bölünüp parçalanmasına izin verilmeyerek, Meraların köylere ve hayvan üreticilerine verilerek,Tarım kredi destek bankacılığı sağlanacaktır..
- 11-Vergisiz ücret, primsiz sağlık ve parasız eğitim sağlanarak,çalışanlara öğrenim,öğrencilere çalışma olanağı verilecektir.Yurttaşlardan isteğe bağlı, inanç vergileri alınarak,ibadethanelere vergi iadeleri verilecektir., "Din işleri kurulu" kurularak,devlet bütün inanç gruplarına eşit mesafede olacak,bütün inanç grupları, bu kurum tarafından denetlenecektir .
- 12-Sivil savunma hizmeti,afet ve ilkyardım her yurttaş için ,(kadın,engelli de dahil) ,yaşadıkları yerde bir aylık eğitim almaları, zorunlu ve ücretli olacaktır.Her yurttaşın Yaşlı ve hasta bakım hizmeti eğitimi alması için ortam ve olanak sağlanacak,teşvik edilecektir.

5)-CUMHURİYETÇİ SOL PARTİNİN TEMEL POLİTİKALARI:

1-TÜRKİYENİN İDARİ YAPISI VE TEMSİLİ YÖNETİMİ

A) – Meclis hükümeti sistemi ve Meclis divanı kurulacaktır.

Türkiye cumhuriyeti ,kongreler ve Büyük Millet Meclisi ile kurtuluş savaşı vermiş,meclis esaslı ile cumhuriyet olmuştur.Cumhuriyetçi Sol Parti, Meclis hükümeti ve en yüksek makam olarak,.Türkiye Büyük Millet Meclisi divanı ve divan başkanını kabul eder..Cumhurbaşkanı partisiz ve hükümet dışı devlet başkanı olarak seçilir ve temsilde bulunur.TBMM Hükümeti seçer,Cumhurbaşkanı yetkilendirir.Hükümetin kurulması,dağılması ve denetlenmesi TBMM divanı aracılığı ile TBMM tarafından yapılır.Partili,partisiz hükümetlerin denetlenmesi ve desteklenmesi TBMM tarafından,anayasaya dayalı olarak,yasama ve yürütme yapılır.

B)- Mahalle ve Köy meclisleri ile ilçe ve il Kent meclisleri kurulacaktır.

yasama ve yürütme Mahalle ve Köy Meclisleri doğrudan temsile dayalı olarak,meslek,(esnaf,emekli,çalışan) ve yerleşim(sokak,cadde olarak) grup temsili olarak meclis oluşturulur ve divan kurulu seçilir.divan kararlar alır,Muhtar ve temsil heyeti,yürütme işlevi görür İlçe ve illerde ise Kent Meclisi meslek odaları,Muhtar temsilcileri,Mahalle Meclisleri divan sözcüleri,sendikalar,dernekler ,ve kooperatif temsilcilerinden seçilen Kent Meclisi divan kurulu seçer.divan kurulu kaymakam veya vali yürütmesini destekleme ve denetleme işlevi görür.gerektiğinde bağımsız yargıya başvurur.

2- JEOPOLİTİK DURUM VE DIŞ İŞLERİ POLİTİKASI

A),Trakya, Kafkasya ve Mezopotamya birlikleri ile Akdeniz ve Karadeniz paktı kuracaktır.

Trakya da; Türkiye , Bulgaristan,Yunanistan,Romanya,Kosova,Arnavutluk ile "Trakya Birliği" kurarak,askeri güvenlik,iktisadi işbirliği ,sosyal ve kültürel,katkı ve değişim programları,tarım,turizm ve yatırım anlaşmaları yaparak,bölge barışının dış Emperyalist devletler tarafından bozulmasına fırsat vermeyecektir.

Kafkasya da; Türkiye, Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan,İran ve Rusya ile "Kafkas Birliği"kurarak,Enerji,sanayi,dış satım ve dış alım yolu ile ortak bir Pazar oluşturmak ve

bölgede barışı kalıcılaştırmak, kültür ve turizm alanında ve askeri güvenlik alanlarda barış için de bir arada ortak coğrafya da barışçıl yaşam alanı oluşturularak, "Kafkas Türk Kapısı" işletilmiş olacaktır.

Mezopotamya da; Türkiye, Lübnan, Suriye, Irak, İran ile "Mezopotamya Birliği" kurularak, BOP ve BİP eksenli savaş politikaları boşa çıkarılarak, "Türk Barış Gücü" tesis edilmiş, olacaktır. Suriye, Irak Ve İran da Mezhep ve milliyet savaşları durdurulmuş, terör yuvaları kurutulmuş olacaktır.

Akdeniz Paktı; Türkiye, Yunanistan, Kıbrıs, Libya, Mısır, Lübnan, Suriye ile Akdeniz, barış denizi haline getirilerek, Emperyalist kışkırtma ve dayatmaların önüne geçilerek, "Mavi Vatan" güvenliği sağlanacaktır.

Karadeniz Paktı; Türkiye, Bulgaristan, Gürcistan, Rusya, Romanya, Voldovya, Ukrayna ile Karadeniz, "Türkün barışına" kavuşacaktır. Karadeniz, enerji kaynakları ve Emperyalist tezgahlardan, Türkiye'nin Möntrö Boğazlar sözleşmesi ile korunmaktadır. Türkiye'nin liderliğinde Karadeniz, Kardeşlik denizi olacaktır. Kırım, Türkiye, Rusya, Ukrayna garantörlüğünde özgür kılınacaktır,

Atatürk'ün, "Yurtta barış, dünyada barış" şiarı, Beş bölgede, "beşibiryerde" ile pakt ve birliklerle, Türkiye Cumhuriyeti bir "barış güneşi" olacaktır.

B) Türk Cumhuriyetleri Birliği ve Türk dil, Kültür ve Coğrafik bütünlüğü kurulacaktır.

Türk birliği; Rusya, İran ve Çin ile stratejik, ortaklıklar çerçevesinde, karşılıklı güven ve destekle gerçekleştirilecektir. Kıbrıs, Türkiye, Nahçıvan, Azerbaycan bütünlüşmesi için "Türk Güneş Uygarlığı Projesi ile, Atatürk de bütünlüşmeyi sağlayacaktır. Türk Kapısı ile Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan, Kazakistan, Azerbaycan, Türkiye ile Türk Kardeşlik Birliği kurularak, dil, kültür, iktisadi, sosyal ortaklıklar, yatırım ve destek girişimleri yükseltilerek, Türk bütünlüşmesi sağlanacaktır. Türkiye Cumhuriyetinin, bölgesinde barışı, Kardeşlerinde birliği sağlamanın yolu, Kemalist yol da, Cumhuriyetçi Sol yönde yürümesiyle olacaktır.

Cumhuriyetçi Sol Parti iktidarında; Türkiye Cumhuriyeti, Bağımsız ve bağlantısız olacak, "Beşibiryerde" Pakt ve birliklerle bölgesinin barış, kardeşlerinin birlik öncüsü ve önderi olarak, Türk Güneş Uygarlığı ile dünyanın barış güneşi olacaktır.

Cumhuriyetçi Sol Parti; Avrupa ve Asya'da Türk, Topluluklarında, Türk özerk ve bağımsız Cumhuriyetlerinde, "Kemalist Yol, Cumhuriyetçi Sol"düşüncesi ile Kemalizm Kurultay ve Konferansları ile "Kemalizm Akademisi " kuracaktır.

3-CUMHURİYETÇİ SOL PARTİ EKONOMİ POLİTİKASI

A) Toplumsal Ekonominin temeli , halk sektörü özendirilip güçlendirilecektir.

Ekonomi politikasında halkın etkinliği büyük ölçüde artırılabacak , Demokratik yapılı ve demokratik işleyişli halk yatırımlarından oluşacak halk sektörü özendirilip güçlendirilerek,"Toplumsal Ekonomi" modeli uygulanacaktır..

Halk sektörü, yalnız çalışan yurttaşların mütevazı birikimlerini kendi aralarında bir araya getirerek kuracakları küçük veya orta işletmelerden oluşmasının ötesinde, sendikalar ve kooperatifler, yatırım ve işletmecilik konularında uzmanlaşan güçlü kurumlar kurmaya özendirilecektir. Bu kurumlar, halk sektörü çerçevesinde büyük ekonomik işletmeler kurabilecekleri ve kurdurabilecekleri gibi, yurttaşların, o arada yurt dışındaki işçilerin küçük birikimlerini bir araya getirerek kurdukları veya kuracakları işletmelere de, yöneticilik ve işletmecilik bilgisi, bu alanda yetişmiş personel, proje yardımı ve pazarlama kolaylıkları sağlayacaklardır.

Halk sektörü içinde, ayrıca sosyal güvenlik kurumları tarafından ve bu Programın ilgili bölümlerinde açıklanan "Üretici Yatırım Fonları" ile "İşçi Yatırım Fonları" tarafından kurulacak işletmelerin de önemli bir yeri bulunacaktır.

Yerel yönetimler, özellikle az gelişmiş yörelerde, halk sektörü girişimlerine öncülük etmeyi ve destek almayı üstleneceklerdir. Halk sektörü sendikaların, kooperatiflerin ve sosyal güvenlik kuruluşlarının yatırımcı kuruluşlarıyla ve finansman kuruluşlarıyla da işbirliğine ve ortak yatırımlara özendirilecektir. Halk sektörü, halkın birikimlerini, girişimciliğini ve dayanışmasını, gelişmeye hız, demokrasiye güç katar biçimde harekete geçirecektir.Halk sektörü, devletin toplumsal sorumluluğunu, özel sektörün de dinamizmini paylaşarak, ikisi arasında bir katalizör işlevi görecektir. Devlette de, özel sektörde de aşırı güç yoğunlaşmasını önleyerek, , toplumun dirlik düzenliği için, bir güvence oluşturulacaktır.

Yalnız halk sektörüyle değil, işyerinden siyasete kadar her alanda örgün demokratik katılımıyla da, halk, ekonomiyi yönlendirip denetleyecektir; ekonominin siyasal çerçevesini ve sosyal işlevini büyük ölçüde halk belirleyecektir.

B) Toplumsal Ekonomide Devlet Sektörü

Devlet sektörünün genişliği değil, devletin ekonomiyi, halk katılımıyla ve toplum yararına etkili biçimde yönetebilmesi önem taşır.

Altyapıları ve kamu hizmeti gören kuruluşları devlet elinde tutmak, devletin topluma karşı görevlerini ve ekonomik işlevlerini yerine getirebilmesi bakımından gereklidir. Bunlardan, mülkiyeti veya işletmesi özel sektöre devredilmiş olanlar geri alınacaktır.Önemli doğal kaynakları devlet işletecektir.

Doğrudan savunmayla ilgili sanayiler devlet elinde bulunacaktır. Ulusa ait olan birçoğu tükenir nitelikte bulunan doğal kaynaklar, kişilerin çıkarlarına ve kısa süreli Pazar koşullarına göre değil, tüm ulusun ve ülkenin yararı ve geleceği gözetilerek işletilecektir.. Savunma sanayi de, özel çıkarlara ve kar hesaplarına göre değil, ulusal güvenliğin ve bağımsızlığın gereklerine göre kurulup işletilmelidir. Bu alanlar, o nedenlerle, devlet sektöründe yer alacaktır..

Devlet sektöründeki ekonomik amaçlı işletmeler, pazar kuralları içinde çalışarak yaratacakları kaynaklarla, plan hedeflerine uygun yeni yatırımlar yapabileceklerdir. Bu işletmeler, devletin karışma ve koruma alanı dışına çıkarılacaktır. Bakanlıklarla ve devlet bürokrasisiyle organik ilişkileri kesilecektir. Yönetimlerine ve yatırımlarına siyasal iktidarların karışamayacağı bir yapıya kavuşturulacaktır. Çalışanların yönetiminde, denetiminde ve sorumluluğunda, özel sektör işletmeleriyle eşit koşullar altında ve pazar kurallarına uyarak çalışacaklardır. Bunların dışında, pazar kurallarına göre yatırım ve işletmecilik yapanların ilgilenmeyecekleri alanlarda ve yörelerde, devletin belirli öncülük görevleri vereceği devlet işletmeleri kurulacaktır. Pazar kuralları içinde ayakta durabilir duruma gelinceye kadar, bunları, halk katılımıyla, devlet yönetecektir, sorumluluklarını devlet üstlenecektir.

C)Toplumsal Ekonomi ile üretim araçları amaca uygun olarak kullanılacaktır

Ekonominin tüm araçlarından, hakça gelişmeyi hızlandırmak üzere yararlanırken, araçların amaçlarla tutarlılığı Ekonomiyi güçlendirme ve kalkınma yolunda atılacak her adımın, , toplumun dirliğini artırmasını gözetecektir.

- Kamu harcamalarının ulusal gelire oranını büyük ölçüde yükselterek, devlet, ekonomik ve sosyal alanda kendinden beklenen görevleri yapabilir duruma getirilecektir.
- Kamu harcamalarının ulusal gelire oranını yükseltirken, bütçede cari harcamaların, yatırım harcamalarına ve sosyal harcamalara göre oranını

- Bütçe açıklarını ve enflasyon oranını, yıllık üretimde ve ulusal gelirden sağlanacak artışla dengelenir düzeyde tutmak koşuluyla, sıkı denetim altında, ekonomiyi canlandırıcı bir etken olarak kullanacaktır.
- Enflasyonu denetim altına alırken, istem kısıntısını ekonomide durgunluk ve toplumda sağlıksız sonuçlar doğurmayan ölçüler içinde tutacaktır; istemi kısmaktan çok, üretimi ve sunuyu artırmaya özen gösterecektir. İstem kısıntısını da, sağlıksız ve savurganca tüketimi caydırma, gönüllü tasarrufları ve üretken yatırım eğilimlerini özendirme yoluyla gerçekleştirecektir.
- Tasarrufların üretken yatırımlara yönelmesini özendirmenin önde gelen koşulları olarak; bir yandan halk sektörünü güçlendirecektir; ve demokratik yapılı güvenli bir sermaye piyasası ve hisse senetleri pazarı oluşturacaktır; bir yandan da spekülasyon kazanç kapılarını kapatacık ve ölü yatırımları caydırıcı önlemler alacaktır.
- Tasarrufların üretken yatırımlara yönelişindeki artışla bağlantılı olarak, faiz oranlarının düşmesini sağlayacaktır. Faiz oranlarının, tasarrufu özendiren fakat maliyet enflasyonuna yol açmayan ölçüler içinde tutulmasını gözetecektir.
- Yatırımları ve dışsatımı özendirip artırmak için kaynakların verimli kullanımına, kaynak çoğaltmaya, üretimi ve verimliliği yükseltmeye ve sağlıklı yollardan maliyeti düşürmeye ağırlık verecektir.
- Para politikasını, ekonominin başka öğelerinden ve toplumsal gerçeklerden ve gereksinimlerden soyutlamaksızın, ve ekonomide istikrarla dinamizmi ve kalkınmayla sosyal adaleti bir arada gözeterek saptayacaktır.
- Türk parasının değeriyle Türkiye'nin dış ekonomik ilişkileri arasında gerçekçi bir ilişki kurarak, Türk lirası ile ticari ilişkileri güçlendirecektir.
- Kredi politikasıyla, plan hedefleri doğrultusundaki üretken yatırımlara, ekonomik yapı değişikliği için gerekli yatırımlara, ve gelişmenin yurda dengeli yayılımını sağlayıcı yatırımlara öncelik tanıyacaktır.
- Bankalardaki mevduatı bütünüyle devlet güvencesi altına alacaktır; bunun yanı sıra, sürekli ve ekili devlet denetimiyle, bankaların sağlıklı biçimde işlemelerini ve kendi yanlışlıkları ve savurganlıkları yüzünden devlete yük olacak duruma gelmemelerini gözetecektir.

Bankalar üzerinde ve kredilerin dağılım ve kullanımında devletin yönlendirici ve denetleyici yetkilerini genişleterek, gerek özel bankaların gerek devlet bankalarının birer kamu kuruluşu sorumluluğu ile çalışmalarını gözetecektir. Kredileri spekülasyon kazanç alanlarından üretken alanlara yöneltecektir.

Köylünün, çiftçinin, tarımda verim artırıcı yatırımlar için; esnaf ve sanatkarın, küçük ve orta sanayilerin, ekonomik bakımdan güçlü ve verimli kuruluşlar oluşturabilmek için yararlanabilecekleri kredi kaynaklarını genişletecektir. Bu amaçla, belirli sektörlerde ağırlıklı işlevler üstlenen sektörel bankacılığı geliştirecektir. Özel bankaların da kaynak

kullanımlarını buna göre düzenleyebilmelerini destekleyecektir. Bankacılığın ve kredi düzeninin kooperatifçilere desteğini büyük ölçüde artıracaktır.

Ekonomik halk kuruluşlarının, kooperatiflerin ve küçük orta sanayi işletmelerinin, üretken yatırımları için kontrollü kredi yönetimi geliştirecektir. Kontrollü kredi verirken, taşınmaz mal güvencesi yerine, proje ve organizasyon güvencesiyle yetinilmesini sağlayacaktır. Kooperatiflerin ve genel olarak ekonomik halk kuruluşlarının kendi amaçlarına uygun bankalar kurmalarını özendirerek ,Devlet bankaları güçlendirip etkinleştirecektir.

- Dışsatımı, Türk parasının sürekli ve aşırı değer yitimi ile ve yapay veya sağlıksız desteklemelerle değil, maliyet enflasyonuna ve aşırı pahalılaşmaya yol açmayan, ekonomik istikrarsızlığa ve iç pazarın durgunlaşıp boğulmasına neden olmayan, halkı sağlıklı yaşam olanaklarından yoksun bırakmayan yöntemlerle, öncelikle de verimlilik ve üretim artırıcı ve kapasiteleri tam olarak değerlendirici önlemlerle özendirilecektir. Bu nedenle, dışsatımın özendirilip desteklenmesi için gerekli kredi ve vergi kolaylıklarını dışsatım aşamasından çok, yatırım ve üretim aşamasında yoğunlaştıracaktır.
- Dışsatıma yönelik üretim yapan devlet sektörü, halk sektörü ve özel sektör kuruluşlarının birlikte katılacakları, değişik dallarda uzmanlaşmış büyük ve güçlü dışsatım kurumları oluşturacaktır. Bu kurumların iletişim, tanıtma, taşımacılık olanaklarından ve bilgi ve deneyim birikimlerinden, küçüklü büyüklü bütün işletmeler yararlanabilecektir. Ekonomide tekelleşme ve kartelleşme eğilimleri bu yoldan da önlenmiş olacaktır. Yine bu yoldan, dışsatım, karanlık iş ilişkileri için, hak edilmemiş vergi ve kredi kolaylıkları sağlamak için, örtü gibi kullanılma kapıları da kapatılabilecektir. Gerçek dışı dışsatıma karşı etkili önlemler getirilecek, ve bu yüzden uğranan kaynak kaybı önlenecektir.
- Vergi politikasını saptarken, kamu gelirlerinin artırılmasını, Sosyal adaletin yaygınlaştırılmasını, Hakça ve verimli kaynak kullanımını, Tüketim savurganlığı yerine tutumlu ve sağlıklı tüketimin özendirilmesini üretken yatırımların desteklenmesini gözetecektir. Genel olarak vergi gelirlerini artırırken, toplam vergi gelirlerinde ücretlilerin payını azaltacaktır.

4)-CUMHURİYETÇİ SOL PARTİ ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK POLİTİKASI.

Sosyal güvenliği güçlendirme yolunda atacağı adımların, kaynak artırır ve kaynakların iyi değerlendirilmesini sağlar yönde olmasına özen gösterecektir. Bir yandan yeni kaynaklar yaratırken, bir yandan da kaynakların verimli ve tutumlu kullanımını sağlayacaktır. sosyal güvenlik kapsamının genişletilmesi, Üretici Yatırım Fonlarıyla İşçi Yatırım Fonlarının oluşturulması da kaynakları büyük ölçüde artıracaktır.

Herkesi hastalıkta ve kazada yeterli bakıma kavuşturacak, yaşlılıkta dul, yetim veya işsiz kalındığında ve sakatlık durumunda geçim zorluğundan esirgeyecek, kötü ürün yıllarında köylüye destek olacak bir sosyal güvenlik düzeni toplumun her kesimini kapsayacaktır. Değişik toplum kesimlerinin sosyal güvenlik hakları arasındaki eşitsizlikler belirli bir program içinde giderilecektir.

İşçilerin sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev hakları demokrasiyle bağdaşmayan sınırlamalardan kurtarılacaktır. Sendikaların yönetimine işçilerin demokratik katılımı etkinleştirilecektir; ve sendikaların, işsizleri de gözetmeleri güvence altına alınarak işçi-işsiz dayanışması sağlanacaktır. İşçiler, gerekli belirli ölçütlere uygun işletmeler düzeyinde gerek ekonomik ve sosyal politikaların saptanmasında, yönetime ve sorunluluğa katılacaklardır. Bu katılımı gerçekleştirip işletmelerde kardan pay alacaklardır.

Toplu sözleşmelerin genel çerçevesi, ilkeleri ve iç dengeleri her dönem için demokratik kurallara göre yapılacak bir toplumsal anlaşmayla belirlecektir. Toplumsal anlaşmayla ilgili herhangi bir zorlama sözkonusu olmayacaktır. Hükümetin ve işverenlerin de işçilerle birlikte katılacakları toplumsal anlaşma çalışmalarında, gelir dağılımında adalet sağlanması ve ücretlerin dengeli olması gözetilirken, ücret artışlarının enflasyonu körüklememesine de özen gösterilecektir; ve, bununla bağlantılı olarak, işçiler, ulusal gelirin dağılım biçimi, üretimin ve verimliliğin artması, işsizliğin azaltılıp önlenmesi, işyeri güvenliğinin sağlanması gibi konulardaki istek ve önerilerini öne sürebileceklerdir. Toplumsal anlaşma, yalnız ücretleri ve çalışma koşullarını değil, bu konuları da kapsayacaktır.

Sosyal güvenlik kurumları, o kurumlara bağlı toplum kesimlerinin demokratik yapılı ve işleyişli örgütlerince yönetilecektir. Sosyal güvenlik kurumlarının benzer hizmetler gören kuruluşları ortak yönetimler altında birleştirilerek, işlevlerini daha yeterli biçimde ve düşük maliyetle yerine getirmeleri sağlanacaktır.

Bölgemiz ülkelerinde, çalışan Türk işçilerinin de geleceklerini Türkiye'nin gelişmesine katkıda bulunacak yollardan güvence altına alacak, ve anayurtlarıyla kültürel ve sosyal ilişkilerine verimli biçimde sürdürebilmelerine olanak sağlayacaktır.

5) CUMHURİYETÇİ SOL PARTİ TARIM POLİTİKASI

Köykent uygulamasıyla, altyapıların ve kamu hizmetlerinin tüm yurda yayılabilmesi için ayrılacak kaynaklar en tutumlu ve verimli biçimde değerlendirilecektir.

Yurt dışındaki işçilerimizin ortak yatırım eğilimleri gereğince değerlendirilerek, onların da katkısıyla, halk sektörünün geliştirilmesi, iç ve dış tasarrufun üretken yatırımlara yönelmesinde önemli bir etken olacaktır. Tarımda araçların ve gereçlerin çok sayıda üreticiler veya işletmeler tarafından ortaklaşa ve verimli kullanımı özendirilerek bu alandaki kaynak savurganlığı önlenecektir. Orman sayılmakla birlikte orman değeri taşımayan topraklar üretime açılacaktır. Gerek bu şekilde üretime açılacak topraklarda, gerek ormanların işletilmesinde ve orman ürünlerinin işlenip pazarlanmasında, kooperatife geniş olanaklar sağlanarak, bir yandan da orman bölgelerinde kaynaklar daha verimli değerlendirilecektir.

- Sulamaya açılan bölgelerde toprakların köylüler arasında adaletli dağılımı ve gelişen kaynakların kooperatifleşen köylüler eliyle verimli ve hakça kullanımı güvence altına alınacaktır.
- Köykentlerin ve güçlü kooperatifçiliğin sağlayacağı olanaklarla, hayvancılık ve hayvan ürünleri sanayi geliştirilerek, bu konuda Türkiye'nin zengin kaynakları ve geniş dışsattım olanakları daha iyi değerlendirilecektir.
- Denizlerin ve göllerin kirlenmesine karşı etkin önlemler alınarak ve balıkçılık alanında kooperatifçilik güçlendirilerek, su ürünü kaynaklarımızın korunması, geliştirilmesi ve verimli biçimde değerlendirilmesi sağlanacaktır.
- Her türlü artıkların ve çöplerin dönüşümlü kullanımı yoluyla, bir yandan çevre kirlenmesi önlenirken, bir yandan da kimyasal madde, gübre ve yerel enerji üretimi artırılabilecektir.
- Tarıma veya turizme elverişli alanların sanayie veya yerleşime açılması önlenerek doğal kaynaklar daha iyi değerlendirilecektir.

-Kooperatifçilik, halk sektörünün önemli bir kesimi olarak güçlendirilip yaygınlaştırılacaktır; kooperatiflerle kooperatif birliklerinin yönetimleri devlet müdahalesinden arındırılarak demokratikleştirilecektir. Gelişme köylüden başlayacaktır ve köylünün artan gücüyle tüm ülkenin gelişmesi hızlandırılacaktır. Köylünün yönetime örgün ve etkin katılımıyla demokrasiye daha çok gerçeklik kazandırılacaktır.

-Üretim, tüketim ve satış kooperatifçiliği, demokratik yapılar içinde güçlendirilirken, bunlar, tüketim mallarının pazarlanmasında işbirliği yapacaklardır. Bu işbirliğine yerel yönetimler ve esnaftan isteyenler de katılacaklardır. Kooperatifçilik hareketi, esnafı engelleyen değil, üreticilerle ve tüketicilerle birlikte esnafı da aracı egemenliğinden kurtaran bir hareket olarak gelişecektir. Fiyat ve nitelik denetimi, Pazar kuralları ile çelişkiye düşülmeksizin, örgün halk dayanışmasıyla gerçekleştirilecektir.

-Tarım Satış kooperatifleriyle birlikleri, devlet müdahaleciliğinden kurtarılarak, demokratik bir yapıya ve işleyişe kavuşturulacaktır. Bu kooperatiflerin ve birliklerin tarım sanayi alanındaki yatırımları ve dışsatımda öncülük işlevini üstlenmeleri özendirilecektir.

-Köy grupları arasında, gelişme merkezleri niteliğinde "köy-kent"ler oluşturulacaktır. Tarımla sanayinin birbirlerine güç katarak ve tüm yurttan dengeli olarak gelişebilmesi için gerekli altyapılar ve kamu hizmetleri bu merkezlerde yoğunlaştırılacaktır. Öylelikle, altyapılar ve kamu hizmetleri düşük maliyetle ve kısa sürede kırsal alanların tümünü kapsar düzeye eriştirilebilecektir.

.- Toprak dağılımında adaletsizliğin en yoğun olduğu bölgelerden başlanarak, hakça bir toprak dağılımını sağlayıcı ve toprağın aşırı ufalanmasını önleyici, aynı zamanda tarımda verimi artırıcı bir toprak reformu gerçekleştirilecektir.

- Yıllara göre tarımsal üretim planlaması yapılarak, iç tüketim gereksinmesini karşılayabilmek, dışsatım olanaklarından gereğince yararlanabilmek ve üreticinin geçim düzeyini yükseltirken, tüketiciyi de koruyabilmek için, ne zaman nerelerde hangi ürünlerin ne kadar yetiştirilmesinin uygun olacağı saptanacaktır. Bu konuda zorlayıcı değil, özendirici davranılacaktır. Ürün değerlerinin belirlenmesinde üreticinin hakkı, tarım üretim planlaması çerçevesinde güvence altına alınacaktır.

- Köylünün geçim durumunun yeterli bir düzeye erişebilmesi için öngörülecek bir dönem sonuna kadar, kooperatifleşen köylüden tarımsal gelir vergisi alınmayacaktır. Bunun yerine, köylülerin gelirlerindeki artışın belirli bir bölümü, kooperatifler ve kooperatif birlikleri yönetiminde oluşturulacak "Üretici Yatırım Fonları"na yönlendirilecektir.

Bu fonlarda biriken kaynaklar, kooperatifleşmiş köylülerin ortak varlığı olacaktır. Bu kaynaklar, tarımda verimli ve üretimi artırıcı, halk sektörü çerçevesinde sınılaşmayı kırsal alana yayıcı ve köylünün gelirindeki yükselişi hızlandırıcı yatırımlarda ve köylülerin yararlanacağı sosyal güvenlik hizmet ve ödemelerinin artırılması yolunda değerlendirilecektir.

6) CUMHURİYETÇİ SOL PARTİ EĞİTİM KÜLTÜR VE SANAT POLİTİKASI

A)Parasız Eğitim

Eğitim ve spor hizmetleri parasızdır. İlk, orta ve yüksek öğrenimde ve emekçi halkı

eğiten diğer eğitim kurumlarında, öğrencilerden kayıt, harç, yardım ve benzeri adlar altında para alınmaz. Öğrencilerin ders araç-gereçlerini ve kültürel ihtiyaçlarını parasız olarak sağlar. Ailesinden uzakta eğitim gören, kimsesiz ve yardıma muhtaç öğrencilerin barınma ve beslenme ihtiyaçlarını devlet karşılar .Eğitim ihtiyacı kâr konusu olarak görülemez. Bütün okullar ve dersaneler kamulaştırılacaktır.

B). Demokratik, Laik Eğitim

halka hizmet ruhuyla dolu, devrimci, özgür düşünceli, yaratıcı, başı dik, haksızlığa direnen, cesur, barışçı, dayanışmacı, emeğe saygılı, kamu mülkiyetine özen gösteren, paylaşımcı, yetenekli, bilgili, sorumlu nesiller yetiştirecektir. Eğitim kurumlarının laik olması ilkesini titizlikle gözetir. Din ve mezhep propagandası yapılamaz. Zorunlu din dersleri kaldırılır; dinler hakkındaki bilgi felsefe, tarih ve sosyoloji teoloji derslerinde verilir. İmam Hatip Okulları, liselere, meslek okullarına ve teknik okullara dönüştürülecektir.

C)-Uygulamalı Eğitim

Eğitimde kitabilige, ezberciliğe ve bilgiçliğe son verilecek, teorik bilgiyi uygulama ile birleştiren, milli ekonominin üretim faaliyetiyle iç içe yürüyen, hayatın ihtiyaçlarına cevap veren bir eğitim faaliyeti gerçekleştirilecektir. Cumhuriyet Devrimimizin parlak bir uygulamalı eğitim örneği olan Köy Enstitüleri, 21. yüzyılın Türkiye gerçeklerine ve ihtiyaçlarına uygun olarak her alanda yeniden hayata geçirilecektir.

D)- Öğrenci-Öğretmen-Aile Dayanışması

Bütün eğitim ve öğretim kurumlarında, öğrenciler ile öğretmenler arasında dayanışma, ailelerin de katılımı sağlanarak ortak çalışma ve üretme ortamı yaratılacaktır. Öğrenciler okul yönetimlerine katılırlar.Eğitimde öğrencinin notla tehdit yöntemi kaldırılacak, sınavlar eğitimin ne derece amacına ulaştığını araştıran ve öğrenci öğretmen ilişkisini geliştiren uygulamalara dönüştürülecektir.

E)- Özerk Üniversite ve Siyaset Özgürlüğü

Üniversitelerin bilimsel ve yönetsel özgürlüğü güvence altına alınacaktır. Öğrenciler ve bütün üniversite çalışanları, üniversite yönetimine katılmaları sağlanacaktır.

Üniversite öğrencileri ve 18 yaşın üzerindeki tüm öğrenciler ile öğretmenlerin ve öğretim üyelerinin siyasal partilerde ve derneklerde, siyasal ve kültürel çalışma özgürlükleri güvence altına alacaktır.

F)- Emekçi Halka Eğitim

Eğitim, yalnız öğrenci kitesini değil, bütün halkı bilgilendirme aydınlanma, ulus ve halk olma bilici vererek,özgür insan, etkin yurttaş yetiştirme faaliyetidir. Emekçi halk kitlelerin mesleki ve kültürel eğitimleri için emekçi üniversiteleri ve ihtiyacı karşılayacak ölçüde meslek okulları açılacaktır. Köylerde, fabrikalarda ve mahallelerde emekçilere pratik bilgi veren, sanat yeteneği kazandıran kurslar açılacaktır.

G)- Yeni İnsan İçin Sanat ve Spor

Eğitimde, ilkokuldan başlayarak edebiyat, resim, müzik, dans ve diğer güzel sanat dalları ve spora özel bir önem verilecek, gençlerin ve emekçilerin en az bir sanat dalında yeteneğinin gelişmesi sağlanacaktır.

Sporda düşmanca rekabet ve bireycilikle mücadele edilecek, ruh ve beden sağlığını, dostluğu dayanışmayı ve kardeşliği güçlendiren bir spor kültürü geliştirilecektir.